

Latvijas Pašvaldību savienības un Zemkopības ministrijas sarunu protokols saskaņā ar 2015.gada 4.jūnija protokolā noteiktām sarunu tēmām

Rīga

2015.gada 4.jūnijs

Dalībnieki:

Pārstāvji no Latvijas Pašvaldību savienības:
Gints Kaminskis – Latvijas Pašvaldību savienības (turpmāk – LPS) Reģionālās attīstības un pašvaldību sadarbības komitejas priekšsēdētājs, Auces novada domes priekšsēdētājs;
Sniedze Sproģe – LPS padomniece lauku attīstības jautājumos;
Ivita Peipiņa – LPS padomniece reģionālās attīstības jautājumos;
Jānis Dimitrijevs – Viesītes novada pašvaldības domes priekšsēdētājs;
Evija Zurģe – Raunas novada domes priekšsēdētāja;
Indulis Zariņš – Tukuma novada domes Teritoriālās attīstības komitejas priekšsēdētājs;
Aija Fridrihsone – Bauskas novada administrācijas saimnieciskās nodaļas nekustamā īpašuma speciāliste;
Mārtiņš Bojārs – Mārupes novada domes priekšsēdētājs;
Uldis Vītolīšs – Reģionālo Attīstības Centru apvienības direktors;
Guntis Rozītis – Ozolnieku novada domes priekšsēdētāja vietnieks;
Klāvs Svilpe – Kuldīgas attīstības aģentūras teritorijas plānotājs / projektu speciālists;
Evija Nagle – Kocēnu novada domes priekšsēdētāja vietniece;
Dagnis Straubergs – Salacgrīvas novada domes priekšsēdētājs;
Valdis Bārda – Alojas novada domes priekšsēdētājs;
Agris Vilks – Dobeles novada pašvaldība izpilddirektors.

Zemkopības ministrijas (turpmāk – ZM) pārstāvji:
Jānis Dūklavs - zemkopības ministrs;
Dace Lucaua – ZM Valsts sekretāre;
Liene Jansone - ZM Lauku attīstības atbalsta departamenta direktore;
Ilze Silamiķele – ZM Meža departamenta direktora vietniece;
Kristīne Cinkus – ZM Meža departamenta, Zemes pārvaldes un meliorācijas nodaļas vadītāja;
Edīte Kubliņa – ZM Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības atbalsta nodaļas vadītāja;

Sarunas protokolē: Biruta Inģiļāvičute – ZM Lauku attīstības atbalsta departamenta, Valsts atbalsta plānošanas nodaļas vadītāja vietniece.

Sarunu tēmas, rezultāts:

I. Finanšu un Lauku attīstības joma:

Puses vienojas par sekojošām budžeta prioritātēm 2016.gadā un finanšu perspektīvu 2014. – 2020.gada plānošanas periodam lauku teritorijas attīstībai:

1. Lauku attīstības speciālistu loma vietējās teritorijas attīstībai:

Nepieciešams arī turpmāk paredzēt finansējumu un sadarbību lauku konsultatīvās un informācijas apmaiņas sistēmas darbības nodrošināšanai:

1.1. ZM ieviešot Valsts lauku tīkla un Zivsaimniecības sadarbības tīkla aktivitātes, arī turpmāk paredzēt finansējumu uzņēmējdarbības un novadu **lauku attīstības 86 konsultantu (76 VLT finansējuma ietvaros + 10 ZRP finansējuma ietvaros)** darba samaksai un darba koordinēšanai, indikatīvi paredzot finansējumu 1,22 milj. *euro* apmērā (1,1 + 0,12);

1.2. savukārt pašvaldības apņemas nodrošināt lauku konsultantiem darbavietu, tās aprīkojumu, inventāru, kancelejas preces, telefonu un interneta pieslēgumu, kā arī atbalstīt lauku konsultantus ar finansējumu degvielas iegādei vai transportu.

LPS viedoklis: LPS uzskata, ka jāstiprina lauku attīstības speciālista loma katrā lauku novadā, bet katra konsultējošā un izglītojošā dienesta darbība teritorijā ir jākoordinē, lai saprotama katra loma attīstības veicināšanai!

Tāpat LPS uzskata, ka papildus jārada meliorācijas speciālistu tīkls (vismaz papildus 30 amatu vienības valstī), lai savlaicīgāk profesionāli reaģētu uz plūdu un palu draudiem, kas nodara ievērojamu postu uzņēmējdarbībai un tā jau sliktajai infrastruktūrai.

Puses vienojas: Organizēt trīspusējas sarunas starp ZM, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un LPS par iespējam piesaistīt finansējumu konsultantu darbības uzlabošanai novados no ERAF vai Norvēģijas finanšu instrumentiem.

2. Pašvaldības ceļu izbūve vai pārbūve (rekonstrukcija) – „Pamatpakalpojumi lauku apvidos”:

Lauku attīstības programmas ietvaros paredzēt finansējumu 126 milj. *euro* apmērā **pašvaldību ceļu pārbūvei (rekonstrukcijai) vai jaunu posmu izbūvei**. Atbalsts tiek paredzēts noteiktā apmērā katrai pašvaldībai visā Latvijas teritorijā, izņemot republikas nozīmes pilsētas un novadu pilsētas - reģiona nozīmes attīstības centrus. Ņemot vērā aprēķinu metodiku, maksimālais **atbalsta apmērs vienam atbalsta pretendētam nepārsniedz 4 000 000 *euro***. Atbalsta intensitāte ir 90%.

ELFLA un EZJF projektu attiecināmajās izmaksās tiek iekļauts PVN, ja projekta realizētajam nav iespēju veiktos PVN maksājumus atgūt no valsts budžeta.

Puses vienojas: Šobrīd, saskaņā ar apstiprināto programmu viena pašvaldība visā periodā varēs saņemt maksimums līdz 4 milj. *euro*. Ja šī pasākuma ietvaros būs finansējuma atlikums, tad par tā tālāku izmantošanu tiks lemts, izvērtējot kopumā visu programmas apguvi periodā visos pasākumos.

3. LEADER – Vietējo rīcības grupu jaunās stratēģijas un atbalsta instrumenti.

„Atbalsts LEADER vietējai attīstībai (SVVA - sabiedrības virzīta vietējā attīstība)” piešķirtais kopējais finansējums ir 79 milj. *euro*. Aktivitātes „Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas” ietvaros vietējām rīcības grupām, kuru sastāvā līdzvērtīgi sadarbojas vietējie iedzīvotāji, nevalstiskās organizācijas, pašvaldības, uzņēmēji un citi sadarbības partneri, prioritāri veicināt vietējās teritorijas ekonomikas stiprināšanu, mudinot vietējos iedzīvotājus iesaistīties uzņēmējdarbībā, kā arī veicināt sociālās uzņēmējdarbības attīstību teritorijā, īso piegāžu ķēžu veidošanu, vietējās teritorijas pakalpojumu nodrošināšanu un risināt citus ar vietējās teritorijas ekonomikas stiprināšanu saistītus jautājumus.

Atbalstu sabiedrības virzītiem vietējās attīstības pasākumiem zivsaimniecībai nozīmīgajās teritorijās **Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014. – 2020.gadam** ietvaros paredzēt 15 milj. *euro* apmērā.

II. Vietējās produkcijas izplatīšanas veicināšana un popularizēšana

1. Turpināt uzsākto darbu pie:

1.1. Īsās pārtikas ķēdes attīstības vietējās produkcijas realizēšanai vietējā tirgū,

1.2. Latvijas produktu iekļaušanas publiskajos iepirkumos, izmantojot “zaļā iepirkuma” iespējas, – t.sk. realizējot programmas „Skolas piens” un „Skolas auglis”;

1.3. efektīvas sadarbības attīstības starp pašvaldībām un LLKC lauku attīstības un uzņēmējdarbības konsultantiem novados, kas vērsta uz vietējās produkcijas realizācijas tirgus iespēju palielināšanu;

1.2. mazo zemes / meža īpašnieku un mazo komersantu kopdarbības formu attīstības veicināšanas, iesaistot pašvaldību.

Puses vienojas: Dot iespēju pašvaldībām iesaistīties kopdarbībā un kooperācijā, un mazināt administratīvos un politiskos šķēršļus reālai uzņēmējdarbības attīstībai lauku teritorijā, veicot izmaiņas likumdošanā

Publiskajos iepirkumos pašvaldības prioritāri atbalsta vietējo pārtikas produktu iegādi.

Īsās pārtikas ķēdes attīstības iesaistīšanā, stiprināt sadarbību starp dažādām lauksaimnieku nevalstiskajām organizācijām un veicināt aktīvāku to iesaisti vietējo produktu popularizēšanā.

III. Kooperācija

1. Kooperācija lauksaimniecības jomā.

2. Kooperācija mežsaimniecības jomā.

LPS viedoklis: Nepieciešamas normatīvo aktu izmaiņas, lai noņemtu jebkādu šķēršļus, kas teritorijās ārpus republikas un reģionālajiem centriem veicinātu un attīstītu jebkādu uzņēmējdarbību. Ja ir minimālas atbalsta iespējas, tad jānoņem visi maksimālie ierobežojumi. ZM varētu būt labs partneris pilotprojektu ieviešanai

ZM viedoklis: Lai veicinātu saimniecisko darbību laukos paredzēt iespēju un atbalstīt pašvaldību iesaistīšanos visu veidu kooperācijā. Izvērtēt nepieciešamību grozījumiem: Valsts pārvaldes iekārtas likumā, Likumā „Par pašvaldībām” Publiskas personas manta atsavināšanas likumā un Kooperatīvo sabiedrību likumā..

Puses vienojas: Uzsākt 2015.gadā attiecīgo likumprojektu izstrādi, lai veicinātu dažādu kopdarbības formu attīstību.

IV. Meliorācija

Turpināt uzsākto darbu pie:

1. Pašvaldības lomas palielināšanas normatīvajos aktos – Meliorācijas likums, darījumi ar lauksaimniecībā izmantojamo zemi.

2. Meliorācijas infrastruktūras uzlabošanas pasākumi - meliorācijas kadastrs, zemes kadastrs, zemes lietošanas veidi un lauku bloki - ticamība un datu savietojamība;

3. Atbalsta pasākumiem koplietošanas meliorācijas sistēmu rekonstrukcijai un renovācijai.

LPS viedoklis: Lauku attīstības programmas koplietošanas meliorācijas sistēmu rekonstrukcijas un renovācijas pasākuma ietvaros nepieciešams pārskatīt maksimāli noteiktos atbalsta griestus vienam saņēmējam, paaugstinot šobrīd noteiktos 300 000 euro uz vienu saņēmēju.

ZM viedoklis: Veiktie grozījumi Meliorācijas likumā, stājās spēkā 2015.gada 1.janvārī.

1. Likumā ievests jauns termins – pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēma, ar to saprotot koplietošanas meliorācijas sistēmu, kas būtiski ietekmē ūdens režīmu pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajās apbūves teritorijās, lauksaimniecības un mežu teritorijās, infrastruktūras objektos.

Tagad pašvaldības var piedalīties pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas būvniecībā, ekspluatācijā un uzturēšanā.

Kārtību, kādā pašvaldība piedalās pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas būvniecībā, ekspluatācijā un uzturēšanā, kā arī kārtību, kādā pašvaldība piedalās pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas būvniecības, ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu segšanā, nosaka Ministru kabinets- projekts iesniegts izskatīšanai MK.

2. Ar likumu noteikts, ka kokaugu stādījumu ieadzēšanai lauksaimniecībā izmantojamā meliorētajā zemē ir jāizņem ZMNĪ tehniskie noteikumi, kas iepriekš likumdošanā nebija regulēti.

3. Likumā "rekonstrukcija vai renovācija" aizstāta ar vārdiem "pārbūve vai atjaunošana", lai lietotie termini sakristu ar Būvniecības likumā lietotajiem terminiem.

Meliorācijas infrastruktūras uzlabošana. Meliorācijas kadastrs, zemes kadastrs, zemes lietošanas veidi un lauku bloki - ticamība un datu savietojamība.

ZM viedoklis: Ir veikti pasākumi Meliorācijas kadastra tehniskā nodrošinājuma pilnveidošanai un atjaunošanai. Digitalizēti ir ~70% meliorācijas kadastra informācijas. Notiek Meliorācijas kadastra audits. Auditā galvenā uzmanība tiek pievērsta datu sistēmas drošībai un datu savietojamībai, jo interneta tiešsaistē meliorācijas kadastru ik stundu apmeklē vidēji 35 interesenti (adrese www.melioracija.lv). Izstrādāta iespēja interesentiem pieslēgties meliorācijas kadastram ar mobilā telefona palīdzību un ir saņemtas atsauksmes, ka šī iespēja plaši tiek izmantota un vērtēta ļoti pozitīvi.

Puses vienojas: Šobrīd saskaņā ar apstiprināto Lauku attīstības programmu ir noteikts – pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas – 90% un max attiecināmo izmaksu apmērs uz vienu saņēmēju – 300 000 euro. Par iespējamām izmaiņām maksimālajos atbalsta apjomos diskutēt programmas ieviešanas laikā, kad būs redzami pirmo kārtu rezultāti un aktivitāte pasākumā. Par izmaiņām vienoties sarunu gaitā ar NVO un ar Eiropas Komisiju.

V. Meža nozare

Turpināt uzsākto darbu pie:

1. Meža apsaimniekošanas un medību jautājumiem, kā arī, Medību likuma pārskatīšanu.
2. Meža attīstības fonda līdzekļi teritorijas attīstībai.
3. Meža zemes un LIZ proporcijas noteikšanas, pašvaldību teritorijas attīstības plāniem.

LPS viedoklis: Jāpalielina pašvaldību iespējas lemt par savu teritoriju. Nav nacionālā politika zemes apsaimniekošanas jautājumos.

ZM viedoklis:

Zemes jautājumi pakāpeniski tiek risināti. Detalizētāka informācija pie VI.

Turpināt sadarbību ar pašvaldībām medību likuma grozījumu izskaidrošanā un rekomendāciju izstrādē Medību koordināciju komisijām.

Turpināt atbalstīt Meža dienu tradīciju stiprināšanu novados ar Meža attīstības fonda finansiālu līdzdalību.

Puses vienojas:

Turpināt kopīgi meklēt optimālākos risinājumu nodokļu un nodevu maksājumus pārdalei, virzot daļu nodokļu un nodevu maksājumu no meža resursu realizācijas par labu pašvaldībām, kuru administratīvajās teritorijās meža resursi iegūti.

Paredzēt **Meža attīstības fonda** līdzfinansējumu pašvaldību Meža dienu pasākumu realizācijai vismaz 2015.gadā piešķirtā finansējuma apmērā.

VI. Zemes politika

Turpināt uzsāktu darbu pie:

1. Zemes pārvaldības likuma pilnveidošanas.
2. Zemes reformas pabeigšana lauku apvidos, risinot jautājumus saistībā ar zemes nomu ar izpirkuma tiesībām - nepieciešams risināt zemes piešķiršanas jautājumu jauniem cilvēkiem, dodot tiesības pašvaldībām ar izpirkuma tiesībām nomāt zemi gados jauniem cilvēkiem.

ZM viedoklis:

2014.gada 30.oktobrī Saeima pieņēma Zemes pārvaldības likumu, kurā ietvēra likumdevējam pieņemamo pašvaldību rīcības brīvības sliekšni. Tostarp pašvaldībām tika uzticēta:

- valdījuma tiesība pār piegulošajiem jūras piekrastes ūdeņiem, jūras piekrastes sauszemes daļai un iekšzemes publiskajiem ūdeņiem;
- valdījuma tiesība rezerves zemes fondā ieskaitītajiem zemes gabaliem un īpašuma tiesību atjaunošanai neizmantotajiem zemes gabaliem;
- plašas tiesības degradēto teritoriju pārvaldībā;
- būtisku lomu zemes konsolidācijas procesā.

Likumā "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" ir iestrādāti horizontāls zemes tirgus regulējums, kas vērsts uz lauksaimniecības zemes kā nacionāla resursa aizsardzību un ilgtspējīgu izmantošanu. Pašvaldībām ir uzticēta lauksaimniecības zemes tirgus administrēšanas funkcija. Diemžēl, ņemot vērā, ierobežotās valsts budžeta iespējas, valdība nerada iespējas piešķirt valsts budžeta līdzekļus pašvaldībām darījumu administrēšanas komisiju izdevumu segšanai Zemkopības ministrijas veiktā finansējumu aprēķina apmērā (186 957 *euro*). Izprotot pašvaldību finanšu vajadzības un ierobežotās valsts budžeta iespējas, Zemkopības ministrija Informatīvajā ziņojumā „Par Ministru kabineta 2014. gada 2. decembra sēdes protokola Nr.66, 57.§, 4.punktā dotā uzdevuma izpildi” (VSS-576) ir ietvērusi priekšlikumu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai izstrādāt un vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā iesniegt priekšlikumus par papildu budžeta līdzekļu piešķiršanu pašvaldību komisiju darbības nodrošināšanai Ministru kabinetā kārtējā gada vidēja termiņa budžeta sagatavošanas ietvaros.

VII. Zivsaimniecības politika

1. Zvejniecības likuma un Ministru kabineta noteikumu pārskatīšana saistībā ar iekšējo ūdeņu apsaimniekošanu;
2. Atbalsta pasākumi zivsaimniecībai nozīmīgās teritorijas attīstīšanā:
 - 2.1. mazo projektu atbalsts;
 - 2.2. atbalsts jaunu uzņēmējdarbības veidu sākšanai šajā teritorijā.

LPS viedoklis: Uzskatām, ka nepieciešamas izmaiņas Zvejniecības likumā saistībā ar iekšējo ūdeņu apsaimniekošanu. Savukārt zivsaimniecībai nozīmīgajā piekrastes teritorijā jāparedz atbalsts nelieliem investīciju projektiem uzņēmējdarbības attīstībai, kā arī jaunu uzņēmējdarbības formu uzsākšanai

ZM viedoklis: Zivsaimniecībai nozīmīgajā piekrastes teritorijā ir paredzēts atbalsts nelieliem investīciju projektiem uzņēmējdarbības attīstībai.

Puses vienojas: Organizēt ZM un LPS tikšanos, lai vienotos par tiesību aktos ietverto normu savstarpējas saskaņotības nodrošināšanu saistībā ar iekšējo ūdeņu apsaimniekošanu.

VIII. Dažādi jautājumi

ZM ir saņēmusi vēstuli no Reģionālo attīstības centru apvienības (turpmāk – RACA) par sadarbību ar ministriju.

RACA viedoklis: Nepiekrītam pušu vienošanās redakcijai.

Puses vienojas: Reģionālo attīstības centru apvienība sadarbojas ar LPS un tās viedokli ZM darba grupās, komitejās, apakškomitejās un padomēs pārstāv LPS.

Zemkopības ministrs
Jānis Dūklavs

Latvijas Pašvaldības savienības
Reģionālās attīstības un pašvaldību
sadarbības komitejas priekšsēdētājs,
Auces Novada domes priekšsēdētājs
Gints Kaminskis

